

Schriftelijke vragen van de leden Zevenbergen en Laudy (VVD fractie) naar aanleiding van de Programmabegroting 2009, het erratum daarop en recente berichten in de media rond de Intentieverklaring Gemeentelijke aanpak Marokkaans - Nederlandse risicjongeren

Geacht college van burgemeester en wethouders,

De gemeente Leiden heeft, samen met 21 andere gemeenten, begin oktober 2009 de Intentieverklaring Gemeentelijke aanpak Marokkaans - Nederlandse risicjongeren ondertekend. Vandaag is in de media uitvoerig bericht over 14 gemeenten die géén uitvoering meer willen geven aan de hierbij gemaakte prestatieafspraken over het terugdringen van criminaliteit, overlast, schooluitval en werkloosheid onder Marokkaans-Nederlandse jongeren. Deze 14 gemeenten willen overigens wél het budget dat bij de intentieverklaring behoort, ontvangen.

Volgens de intentieverklaring is een integrale aanpak nodig van preventie, begeleiding, repressie en nazorg. Mede daarom was de fractie van de VVD zeer verbaasd dat bij de behandeling van de begroting in de raadscommissie Bestuur & Leefbaarheid op 27 oktober 2009 dit probleem door de Burgemeester werd ontkend. In die vergadering vroeg de VVD fractie om een nadere toelichting met betrekking tot de passages op pagina's 38 en 45 van de conceptprogrammabegroting 2010. Daar stond te lezen :

“waarin de politieke discussie in hoeverre etnische afkomst in het bijzonder de Marokkaanse afkomst hierbij wel of geen extra aandacht in Leiden nodig heeft nog niet is afgerond”

De burgemeester kondigde direct aan om deze passage, en een soortgelijke elders in de Programmabegroting, te schrappen en zulks geschiedde middels het erratum van 10 november 2009. Dat bevreemdt de VVD in hoge mate, zeker omdat er in de intentieverklaring wel degelijk wordt gesproken over de Marokkaans-Nederlandse risicjongeren. Deze zijn uiteraard *niet als enigen* betrokken bij overlast en criminaliteit. Zij zijn daar -volgens de intentieverklaring én de eigen woorden van de Burgemeester- wel overmatig bij betrokken¹. Het doel van de intentieverklaring en de inzet van de rijksmiddelen is dan ook vermindering van criminaliteit en overlast onder Marokkaanse jongeren.

De burgemeester spreekt in de raadscommissie Bestuur & Leefbaarheid op 27 oktober de problemen met Marokkaanse jongeren tegen. Volgens de burgemeester scoort Leiden laag als het om recidive gaat. First-offenders worden stevig aangepakt en begeleid in een traject. De gemeente heeft de afgelopen jaren veel tijd en energie gestoken in integratie, onderwijsachterstandenproblematiek en werkgelegenheid. Er wordt relatief streng en snel opgetreden waardoor het recidiveren afneemt.

Volgens de Veiligheidsmonitor 2008 Leiden staat overlast door jongeren op de derde plaats bij de stadsdelen west, noord en midden. Verder laat de rapportage “Veiligheid in cijfers 2009” (Gemeente Leiden, 2009)² van BOA zien dat hoewel het aantal criminele of overlastincidenten grosso modo gelijk blijft, het aantal veelplegers sinds 2002 bijna is verdubbeld. In deze rapportage worden de cijfers overigens niet uitgesplitst naar etnische afkomst.

In de eerste deelrapportage van het onderzoek naar jeugdige veelplegers in het politiedistrict Leiden-Voorschoten in de periode oktober 2007 – oktober 2008 (drs. G.H.P van der Helm, 2008)³, wordt dat wel gedaan. Daar wordt gemeld dat er sprake is van oververtegenwoordiging van bepaalde etnische groepen, met name van de eerste en tweede generatie Marokkaanse allochtonen. Deze oververtegenwoordiging werd recentelijk in de veiligheidsmonitor uit 2008 nog bevestigd. Uit deze veiligheidsmonitor bleek ook dat het aantal jeugdige veelplegers in Leiden sinds 2006 is gestegen met 34%. Dat baart de VVD zorgen.

¹ “het aantal Marokkaanse jongere verdachten is extreem veel hoger dan het aantal niet-Marokkanen”, pagina 18, Verslag van de vergadering van de raadscommissie Bestuur en Leefbaarheid, gehouden op 27 oktober 2009 in de raadzaal van het stadhuis te Leiden. (Vastgesteld d.d. 26 november 2009). Gemeente Leiden

² Gemeente Leiden. (2009). Veiligheid in cijfers 2009. Gemeente Leiden, Afdeling Strategie en Onderzoek. Leiden: Gemeente Leiden.

³ G.H.P van der Helm, drs. m. d. (2008). [Veel en vervelend... maar niet verrot](#). In opdracht van de gemeente Leiden Leiden: Hogeschool Leiden en Universiteit Leiden.

Leiden staat hierin niet alleen. De helft van de jonge criminele veelplegers in Utrecht is van Marokkaanse afkomst volgens een rapport van het Willem Pompe Instituut (Weijers, 2009)⁴. Dit beeld wordt bevestigd door recente publicaties in het Tijdschrift van Criminologie⁵ over onderzoek dat gedaan is naar criminaliteit onder jongeren die in 1984 zijn geboren.

Uit dat onderzoek blijkt dat 14 procent van de jongeren geboren in 1984 minstens één keer met de politie in contact is gekomen. Bij Nederlandse jongens gaat dat om 20 procent. Marokkaanse jongeren zijn in de statistieken oververtegenwoordigd: 54 procent van hen komt tussen de twaalf en 22 jaar minimaal één keer in aanraking met politie, waarvan een derde vijf keer of meer.

De VVD Leiden is van mening dat dit onderwerp juist aandacht verdient in de gemeentelijke begroting, in plaats van per erratum te worden weggesneden. Hoe moeten de stijgende cijfers uit de rapportage “Veiligheid in cijfers 2009” worden gezien in het licht van de sussende woorden van de burgemeester? Het onder de pet houden van cijfers en feiten of te wel, je niet houden aan de prestatieafspraken van de Intentieverklaring terwijl je wel aanspraak blijft maken op de extra rijks gelden, vindt de VVD dan ook een verkeerde keuze. De VVD wil duidelijkheid. *Of* er is een probleem en dat pakken we dan (mede) met belastinggeld van het rijk aan *of* er is geen probleem en dan vervalt de claim op dit budget.

Op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad willen wij u namens de fractie van de VVD dan ook de volgende vragen stellen:

1. Waarom heeft het college de “Intentieverklaring Gemeentelijke aanpak Marokkaans - Nederlandse risicjongeren” getekend als het college passages uit de begroting verwijderd en blijkbaar tot op heden nauwelijks of geen problemen ervaart die een discussie met de Raad noodzakelijk maken.
2. Behoort Leiden tot de 14 gemeenten die geen uitvoering meer willen geven aan de prestatieafspraken uit de intentieverklaring? Zo ja, waarom?
3. Is er al geld uitgegeven dat beschikbaar is gesteld bij de intentieverklaring? Zo ja : Waaraan is dat besteed? Zijn er al doelstellingen behaald?

Met een quickscan in alle tweeëntwintig gemeenten is de problematiek in kaart gebracht. Daarbij is gekeken naar het aantal risicjongeren, ernst en soort van de problemen, en het beleid en de interventies van gemeenten. De quickscan dient als basis voor prestatieafspraken.

4. Wat was de uitslag voor Leiden van deze quickscan?
5. Kan het college cijfers aanleveren waaruit blijkt
 - a. hoe de etnische verhoudingen liggen binnen de groep veelplegers in Leiden?
 - b. Hoe de etnische verhouding is bij first-offenders.
 - c. Wat de recidive cijfers zijn van de veelplegers
 - d. Wat de recidive cijfers zijn van de first-offenders
6. Onderschrijft het college de getallen en conclusies van de eerste rapportage van het onderzoek naar de jeugdige veelplegers in het politiedistrict Leiden-Voorschoten in de periode oktober 2007 – oktober 2008?
7. Dit rapport stelt onder andere dat er landelijk nog relatief weinig bekend is over de achtergrond van jeugdige veelplegers en de ontwikkelingstrajecten die zij doorlopen voorafgaand aan hun registratie als veelpleger. De informatie over de Leidse situatie wordt gekenmerkt als beperkt, summier en versnipperd. Onderschrijft het college deze stelling?

⁴ Weijers, D. M. (2009). [Tussenrapportage/ Factsheet Jeugdige veelplegers Utrecht](#). Universiteit Utrecht: Willem Pompe Instituut.

⁵ A. Blokland, K. Grimbergen, W. Bernasco, P. Nieuwbeerta, ‘Criminele carrières van autochtone en allochtone jongeren uit het geboortecohort 1984’ Tijdschrift voor de Criminologie nr. 52 (2010) themanummer ‘Criminaliteit, migratie en etniciteit’

8. Zo ja, wat gaat dit college er aan doen om te zorgen voor beschikbaarheid van de gegevens die een beter beeld geven over aanknopingspunten die zouden kunnen bijdragen aan het voorkomen van een verdere ontwikkeling van het criminele traject?

De voortgang en de effectiviteit van de aanpak dient jaarlijks op basis van een gezamenlijke, bondige en heldere rapportage te worden teruggekoppeld naar het rijk. Tevens worden ervaringen onderling uitgewisseld.

9. Wat zijn voor Leiden de doelstellingen voor 2010 en verder in het kader van de gemeentelijke aanpak Marokkaans - Nederlandse risicojongeren? Graag uitgesplitst naar de volgende hoofdthema's :
 - a. preventie,
 - b. begeleiding,
 - c. repressie
 - d. nazorg.
10. Op welk moment gaat het college de Raad van vorderingen op de hoogte houden?
11. Welke ervaringen heeft Leiden, volgens de afspraken, teruggekoppeld naar de andere gemeenten?

We zien de beantwoording van deze vragen graag tegemoet.

Frederik Zevenbergen
Paul Laudy